

essentia animae in communi et de ejus speciebus; Quid corpus organicum et utrum reperiatur in inanimatis; Utrum omnes partes viventis informantur anima; Sanguis et alii humores non animantur; Lac, semen, spiritus vitales non informantur anima; sed utique dentes, capilli et ungues; Quotuplex sit viventium gradus et quomodo comparentur inter se etc. Disputatio secunda raspravlja: De potentiis animae in communi, de causis potentiarum etc.; disputatio tertia: De speciebus impressis; an detur species intentionalis etc. Disputatio IV et V raspravlja: De anima vegetativa et De anima sensitiva, a disputatio VI — disputatio IX: De essentia animae rationalis, de habitibus etc. Nesumnjivo nadasve interesantne i važne »disputacije«.

U drugom dijelu knjige (113—161) P. Alcañiz podaje konspekt Lugonovih sentencija usvojenih od kasnijih filozofa i teologa, iz čega se vidi utjecaj njegove škole nesamo na isusovačke teologe, nego i na školu skotista, barnabita i dr. Iako već sam ovaj utjecaj na poznije naraštaje zasvjedočuje vrijednost njegovoga filozofiranja, P. Alcañiz dodaje još prvomu i drugomu dijelu knjige Zaključak o nutarnjoj vrijednosti Lugonovoga djela.

Iza svega ovoga jasno je, da izdanje ovoga Lugonovoga traktata znači dragocjenu prinovu u filozofijskoj literaturi. U svakom je slučaju zaslužio da izade na sunce iz zaprašenih arhivskih skrovišta, a P. Alcañizu treba dati zahvalno priznanje za zaslugu, koju je ovim svojim radom iskazao gajenju i napretku klasične filozofije.

Svima onima, koji nastoje i koji će nastojati oko filozofije, ova će knjiga doći kao siguran i drag prijatelj i drug.

D. Paša.

Kortleitner, Religio a patriarchis Israelitarum exercitata, Innsbruck 1936. 8° VII—183 strana.

U prooemiu govori najprije o vremenskoj podjelbi prema historicima, ne geolozima, da zaključi dolazak Abrahama iz Ur Kaldejskoga u zemlju Kanaan oko godine 2111., a rodio se Abraham 2186., to jest 307 godina prije smrti Jakobove (jer je Jakov imao 147 godina, kad je umro — Gn 47, 28 —; kad se pak Jakov rodio, imao je Isak 60 godina — Gn 25, 26 — a Abraham je imao ravnih 100 godina, kad se rodio Isak).

Kortleitner je zaslužan za pojedina pitanja iz historije Staroga Zavjeta. U mitomanijskim težnjama nekih racionalista može se jedino ispravno parirati mnogo puta neshvatljivim bjesomučnim napadajima na Objavu samo radikalizmom apologetike. Nema tu tolerancije, koja bi donesla išta pozitivna. Zato se Kortleitner postavlja na najispravnije katoličko stanovište. Historicitet biblijskog pripovijedanja o patrijarsima brani, da postavi osnovu svojoj radnji. Historijski značaj dokazuje po načinu pripovijedanja, poređivanjem života i običaja patrijarha s pojedinim odredbama Hammurabijevog zakonika, koji je, po svim raspoloživim historijskim sredstvima nekako izlazi, tada bio obvezatan i u kanaanskoj zemlji.

Sva zemlja Kaldeja, gdje borave Abrahamovi pređi i on sam, štuje mnogo bogova. Tako i Abrahamovi pređi i ostali članovi obitelji. Teško je zamisliti, da Abraham sam po sebi štuje jednoga Boga i u njega vjeruje. Posebna je Objava imala mjesto i Abraham je poslušao poziv i odazvao se.

Boga zove semitskim imenom El, a dodaje mu više pridjeva, da izrazi različita svojstva, kao: šaddaj, eljon ...

Patrijarhe su poznavali ime Jahwe, ali dublje značenje, viša sila samoga imena objavljena je istom Mojsiji; drugi narodi ne upotrebljavaju ovog uzvišenog imena. Nema nikakvih historijskih ni filologijskih podataka o tom kod drugih naroda.

»Kritičari« po svojem sistemu o postanku religije postavljaju razne stepene (recimo religijski stepeni kulture, bolje relig. kulturni stepeni) i apliciraju, kao dokazano, svoja teorematu u čitavom sv. Pismu. Ali nema ni traga u sv. Pismu, da bi patrijarhe ikada bili politeiste ili nižeg religijskog shvaćanja, niti se može kod njih naići, pa niti u zametku ili ostatku na animizam, totemizam, fetišizam itd.; štovali su uvijek samo jednoga Boga. Štovali su Boga načinom kako i drugi narodi, napose njihovi susjedi: žrtvama, molitvama, zavjetima i slično. Štovali su subotu i od Abrahama poznaju obrezovanje kao vjerski znak. Otac obitelji bio je kao posrednik i prinosio žrtve i obavljao druge obrede. Podizali su još spomenike — kamen — na uspomenu Božjih dobročinstava.

Od Boga su patrijarsi primili opetovano obećanja o budućem Spasitelju mnogo jasnije nego u trećoj glavi Geneze i obećanje Noi u devetoj glavi. Označuje se otac Mesijin i navještaju dobročinstva, koja će dati po Mesiji Bog svemu svijetu.

Uz osam poglavlja, u kojima raspravlja nada sve zanimive teme dodao je autor još dva dodatka. Na koncu o nadi patrijarha u budućeg Mesiju, a iza petog poglavlja str. 116. do 119. o Anđelu Jahwe. Ne može se Koraitner odlučiti, da li se kod Anđela Jahwe radi o anđelu, koji nastupa mjesto Boga ili je pak sam Bog, koji se ukazuje pod drugim imenom i uzima različita obličja; dokazi su podjednako jaki.

Brižljivo je sve obrađeno, da ne propušta nijednog pitanja, niti može pobuditi sumnje. Svakom je poglavlju dodana obilna literatura, koja se ne opetuje, nego odnosi na specijalna pitanja. **Dr Nikola Žuvić.**

Lemonnyer, O. P., Notre Baptême d'après saint Paul, Paris Desclée, 1935, u 12°, str. 68.

Posmrtno je djelo P. Lemonnyer. (Umro je † Lemonnyer, dominikanac 9. svibnja 1932. P. Périnelle je skupio njegove opsežne studije o svetom krstu kod sv. Pavla i u koliko je bilo jedinstveno obrađeno, objavio je u ovom svesku. Pok. P. Lemonnyer bavio se kroz sav svoj život skoro samim sv. Pavlom, njegovim spisima, naukom, vrelima, pomagala i što se već može odnositi na ovako velikog i jakog zamašaja pisca kao što je Apostol Pavao. Glasovite su njegove *Épîtres de saint Paul* u *La Pensée chrétienne*. U *Pirot-ovu Supplément du Dictionnaire de la Bible* piše u prvom svesku *Apparences historiques* kol. 588—596, *Blasphème contre le Saint-Esprit*, kol. 982—989, *Charismes*, kol. 1233—1243, *Citations implicites* 2, 51—55, *Comma Johannique* 2, 67—73, *Concile de Jérusalem* 2, 113—120. Bio je oko 30 godina suradnik u *Revue des sciences philosophiques et théologiques*, zatim u *Revue Biblique*, gdje je još pod konac prošloga stoljeća objavio svoju studiju o Otkrivenju sv. Ivana, koja je neodrživa radi prematerijalnog